

नवसजीवन योजनेअंतर्गत आदिवासी क्षेत्रातील
अंगणवाड्याकरिता काथ्याच्या फोल्डींग
आसनपट्ट्या खरेदी करण्यासाठी निधी उपलब्ध
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

आदिवासी विकास विभाग

शासन निर्णय, क्र.मबावि-२००७/प्र.क्र.५८/का.८

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : २२ मार्च, २००७.

- वाचा :-** १) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्र.मबावि-२००६/प्र.क्र.६८/का.८, दि.२९ मार्च, २००६.
- २) शासन निर्णय, क्र.मबावि-२००६/प्र.क्र.११९/का.८, दि. ३० जून, २००६
- ३) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्र. बीयुडी-२००६/ प्र.क्र.१३ /का.७, दि.१८ मे. २००६
- ४) आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांचे पत्र क्र.एवाविसेयो/ का२/४०१/२००७, दि.१२ फेब्रुवारी, २००७.
- ५) महिला व बाल विकास विभाग यांची नस्ती क्र. एबावि-२००७/प्र.क्र.४८/का.६ अन्वये प्राप्त प्रस्ताव दि.२.३.२००७.
- ६) शासन पत्र क्र. बीयुडी-२००६/प्र.क्र.११८/का.७, दि.२१ मार्च, २००७

प्रस्तावना :-

आदिवासी क्षेत्रात वारंवार होणारे कुपोषण, संसर्गजन्य रोग, व मुलांची खालावलेली प्रतिकार क्षमता यांची काळजी घ्यावयाची असेल तर शुध्द पाणी, चांगला आहार व सदी, थंडी यापासून संरक्षण या महत्वाच्या बाबी आहेत. अंगणवाडीमध्ये येणारी बालके ही ३ ते ४ तास पूर्व शालेय शिक्षणासाठी व पूरक पोषण आहारासाठी अंगणवाडीमध्ये येतात आणि त्यांचा अंगणवाडीतील कालावधी हा ३ ते ४ तास असल्याने या कालावधीत त्यांना बैठकीची उत्तम व्यवस्था असणे अत्यंत गरजेचे आहे. काथ्या मित्र, टाणे या संस्थेच्या काथ्यापासून बनविलेल्या फोल्डींग आसन पट्ट्या (बैठक व्यवस्था) रेक्झिन कव्हरसहित असल्याने कुठल्याही प्रकारच्या हवामानात त्याचा वापर होऊ शकतो उन्हाळ्यात जास्त तापमानामुळे जमिन तापते, पावसाळ्यात जमिनीला ओलसरपणा येतो. तसेच हिवाळ्यात जमीन अतिशय थंड होते. या सर्व हवामानाचा काथ्याच्या फोल्डींग आसनपट्टीवर फारसा परिणाम होत नाही. या पट्ट्या थंडीपासून संरक्षण देणाऱ्या असल्याने आदिवासी क्षेत्रात सदर पट्ट्या पुरविल्यास मुलांचे संसर्ग व थंडीच्या रोगापासून संरक्षण होण्यास मदत होऊ शकेल ही बाब लक्षात घेवून राज्यातील आदिवासी भागात सुरु असलेल्या अंगणवाड्यांपैकी ६५३६ अंगणवाड्यांकरिता संदर्भाधिन क्र.१ च्या शासन निर्णयान्वये तसेच उर्वरित ५२१२ अंगणवाड्यांकरिता संदर्भाधिन क्र.२ च्या शासन निर्णयान्वये प्रत्येक अंगणवाडीसाठी ५ काथ्याच्या फोल्डींग आसनपट्ट्या खरेदी करण्यासाठी आवश्यक निधी आयुक्त, एकात्मिक बालविकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांना उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

अंगणवाडी केंद्राचा सरासरी कारपेट एरिया २०० चौ. फूट असल्याने एका अंगणवाडीसाठी सध्या ८ आसनपट्ट्यांची आवश्यकता आहे. त्यामुळे या अंगणवाड्याकरिता आणखी प्रत्येकी ३ तसेच केंद्र शासनाने नव्याने मंजूर केलेल्या अंगणवाड्यापैकी आदिवासी भागात सुरु करण्यात आलेल्या

१०२० अंगणवाडयांकरिता प्रत्येकी ८ काथ्याच्या फोल्डींग आसनपट्ट्या खरेदी करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्य शासनामार्फत आदिवासी भागातील सुरु असलेल्या एकूण १२७६८ अंगणवाडयांकरिता काथ्याच्या फोल्डींग आसनपट्ट्या खरेदी करण्यासाठी आदिवासी उपयोजनेंतर्गत सन २००६-०७ या आर्थिक वर्षात रु. ८,७१,३१,०००/- (रुपये आठ कोटी एकात्तर लाख एकतीस हजार फक्त) एवढा निधी आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांना उपलब्ध करून देण्यास खालील अटीच्या अधीन राहून शासन मंजूरी देत आहे.

२. आसनपट्ट्यांची खरेदी करताना खालील अटी विचारात घेण्यात याव्यात :-

- i) आसनपट्ट्यांची खरेदी सध्या प्रचलित असलेल्या शासन मान्य विहित कार्यपद्धतीने करावी.
- ii) बाल विकास प्रकल्प अधिकारी यांनी आसनपट्ट्या पुरवठ्यासंदर्भात खात्री करून त्याबाबतचा अहवाल आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना यांना सादर करावा. आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना यांनी एकत्रित अहवाल आदिवासी विकास विभागास व महिला व बाल विकास विभागास सादर करावा.
- iii) यापूर्वी महिला व बाल विकास विभागास आसनपट्ट्यांची खरेदी करण्यासाठी विभागाने उपलब्ध करून दिलेल्या निधीतून खरेदी केलेल्या आसनपट्ट्यांचा पुरवठा अंगणवाडयापर्यंत करण्यात येऊन त्याचा लाभ तेथील मुलांना झाला किंवा कसे याबाबत सविस्तर महिला व बाल विकास विभागाने आदिवासी विकास विभागास दि. ३१.३.२००७ पर्यंत सादर करावी.
- iv). गतवर्षी पुरवठा करण्यात आलेल्या आसनपट्ट्याबाबतची खालील मुद्यांवर माहिती सादर करावी.

अ. आसनपट्ट्या खरेदी करण्याचा दिनांक

ब. एकात्मिक बाल विकास प्रकल्प निहाय वाटप दिनांक

क. अंगणवाडयांना प्राप्त दिनांक (अंगणवाडी निहाय, प्रकल्प निहाय)

ड. राज्यस्तरावर, एकात्मिक बाल विकास प्रकल्प स्तरावर व अंगणवाडी स्तरावर प्राप्त पुरवठ्याचा साठा नोंदवहीत नोंदी घेतल्या असल्यास त्याचा दिनांक निहाय तपशील

इ. प्रत्येक अंगणवाडीत आसनपट्ट्यांचा नियमित उपयोग होतो काय? असल्यास मुलांचा आरोग्यावर होणा-या सकारात्मिक परिणामाबाबत सविस्तर तपशील

v) या शासन निर्णयाद्वारे वितरित करण्यात येणा-या निधीतून खरेदी करून पुरवठा करण्यात यावयाच्या आसनपट्ट्याबाबतचा वर परिच्छेदात iv मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे संपूर्ण तपशील दि. १०.४.२००७ पर्यंत आदिवासी विकास विभागास सादर करावा.

vi) खरेदी वाटप (पुरवठा) व विनियोगामध्ये काही अनियमितता झाल्यास त्याची संपूर्ण जबाबदारी महिला व बाल कल्याण विभागाची राहिल, यां अटीच्या अधिन राहून या शासन निर्णयास मंजूरी देण्यात येते.

३. यावरील खर्च "मागणी क्र. टी-५, मुख्य लेखाशीर्ष २२३६-पोषण आहार- पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना- जनजाती क्षेत्र उपयोजना-०२- पोषण- अन्न व पेये वितरण- १०१-विशेष पोषण

आहार कार्यक्रम-(०१) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समित्या अधिनियम १९६१ च्या कलम १२३ व २६१ अन्वये जिल्हा परिषदांना सहाय्यक अनुदाने- (००) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२२३६ ०२९७)" या लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. सन २००६-०७ मधील सदर तरतूद रोखीने अदा करण्यासाठी मुक्त करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर पलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २००७०३२२१९५४२२००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(झं. सा. रणदिवे)
कार्यासन अधिकारी

प्रति,

सचिव, महिला व बालविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
आयुक्त एकात्मिक बालविकास सेवा योजना, कोकण भवन, नवी मुंबई/ पुणे
आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक
सर्व अपर आयुक्त, आदिवासी विकास
सर्व संबंधित मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषदा.
सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प
महालेखापाल, (लेखा परिक्षा) / (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/ नागपूर
अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई.
निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई.
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, जिल्हा परिषदा.
सहाय्यक कोषागार अधिकारी, कोकण भवन, नवी मुंबई.
मा. मंत्री, आदिवासी विकास, यांचे खाजगी सचिव
मा. मंत्री, महिला व बालविकास यांचे खाजगी सचिव
कक्ष अधिकारी, (का.७) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
कक्ष अधिकारी, महिला बालविकास विभाग (का.-५) मंत्रालय, मुंबई
निवड नस्ती (का.८)